

Manual pràctic per a les principals faltes d'ortografia i gramàtica

núm	norma	explicació	exemples
1	Majúscules i minúscules	Van en majúscules els noms propis i en minúscules els que no ho són	un noi <i>català</i> que viu a <i>Catalunya</i> les costes <i>mediterrànies</i> , el mar <i>Mediterrani</i> , la matèria <i>Anglès</i> , l'idioma <i>anglès</i> ...
2	Noms i adjectius que acaben en vocal neutra:	Cal escriure: masculins amb -e femenins amb -a plurals en -es	formatge tendre , un altre cotxe negre sorra blanca , una altra bicicleta negra unes altres cases negres i blanques
3	La vocal neutra en la conjugació dels verbs	En posició final s'escriu a : canta a , arribava a , sortia a ... En la penúltima posició és e : canten e , cantaves e , cantàvem e , anàveu e ...	
4	Normes de l'accent	S'accentuen: els mots aguts, quan acaben en <i>a, e, i, o, u, as, es, is, os, us, en, in</i> els mots plans quan no acaben en <i>a, e, i, o, u, as, es, is, os, us, en, in</i> tots els mots esdrúixols	Ferran, entén, Berlín, Ramon, algun... èxit, examen, exàmens, químic, tècnic... tècnica, química, Eulàlia, diferència, túnica...
5	Tipus d'accent	sobre la a, l'accent sempre és obert: à sobre la i i la u, sempre tancat: í, ú sobre la e i la o, pot ser obert o tancat, depenent de cada cas: é, è, ó, ò Algunes pistes sobre els accents sufix -ós , amb accent tancat sufix -ès , amb accent obert esdrúixoles: gairebé sempre amb accent obert Vigila els accents de les paraules més freqüents	calorós, tenebrós, verdós... aragonès, anglès, francès, japonès... tècnica, fèrria, tònica, còmoda... (excepte església, tómbola, pólvora...) però, això, sinó, perquè, també...
6	Accent diacrític	és, són, té, sé, més, pèl...	és alt ≠ es pentina, són molts ≠ tinc son té set ≠ vol un te; fa més fred ≠ el mes de gener...
7	Apòstrof a) de l'article b) de la preposició <i>de</i> c) dels pronoms febles	L'article femení la no s'apostrofa quan el nom comença per <i>i</i> o <i>u</i> àtones (o <i>hi, hu</i>). Fixa-t'hi: no accent = no apòstrof S'apostrofa sempre L'apòstrof va tan a la dreta com es pugui	mots masculins: l'indi, l'únic, l'huracà mots femenins: l'illa, la illeta, l'única, la unió, l'Íngrid, la Isabel... d'ell, d'una noia, d'esperar, d'allà me'n pensaré un, me n'he deixat un

8	Contracció	Es contrauen les preposicions <i>a</i> , <i>de</i> i <i>per</i> amb els articles <i>el</i> i <i>els</i> . I així en surten les combinacions: <i>al</i> , <i>als</i> , <i>del</i> , <i>dels</i> , <i>pel</i> , <i>pels</i> . observa també <i>per al</i> (<i>per a</i> + <i>el</i>) i <i>per als</i> (<i>per a</i> + <i>els</i>) No es fa la contracció quan l'article s'ha d'apostrofar	És <i>al</i> camp. Ve <i>del</i> bosc. Va <i>pel</i> camí. És <i>per al</i> Carles És <i>a</i> l'hort. Ve <i>de</i> l'estadi. Va <i>per</i> l'aire. És <i>per a</i> l'Albert
9	Estalvi de la dièresi	No porten dièresi els temps d'infinitiu, gerundi, futur i condicional	<i>produir</i> , <i>produint</i> , <i>produiré</i> , <i>produiria</i> En canvi, observa que sí que en porten altres temps: <i>produït</i> (participi), <i>produïa</i> (imperfet), <i>produïm</i> (present)...
10	Ortografia de les esses	Cal consultar el diccionari en cas de dubte En el cas de s sorda les paraules de la mateixa família mantenen una cohesió ortogràfica (o bé <i>c/ç</i> o bé <i>s/ss</i>)	<i>braç</i> , <i>bracet</i> , <i>abraçar</i> , <i>braçalet</i> , <i>braços</i> ... <i>tros</i> , <i>trosset</i> , <i>destrossar</i> , <i>trossejar</i> ...
11	Ela geminada (<i>l·l</i>)	Cal consultar el diccionari en cas de dubte Observa alguns prefixos (co-, i-...) L'alternança <i>ll/l·l</i> en paraules de la mateixa família	<i>col·legi</i> , <i>col·lecció</i> , <i>col·lateral</i> , <i>col·laborar</i> ... <i>il·legal</i> , <i>il·lícit</i> , <i>il·legible</i> ... <i>metàl·lic</i> (<i>metall</i>), <i>il·luminar</i> (<i>llum</i>), <i>pel·lícula</i> (<i>pell</i>) <i>novel·la</i> (<i>novell</i>), <i>pàl·lid</i> (<i>palla</i>), <i>capil·lar</i> (<i>cabell</i>)...
12	<i>q</i> davant del diftong <i>ua</i>	Davant del diftong <i>ua</i> s'escriu <i>q</i> i no <i>c</i>	<i>quadern</i> , <i>qualitat</i> , <i>aquari</i> , <i>pasqua</i> , <i>quatre</i> , <i>quasi</i> , <i>quan</i> , <i>qualificar</i> , <i>enquadrar</i> ... <i>cua</i> no és un diftong, sinó un hiat
13	CD sense preposició	El CD no ha de portar preposició, encara que sigui una persona o altre ésser animat. En castellà, en aquest cas, s'hi posa la preposició <i>a</i> .	Acompanyo <i>el meu germà</i> . Passejaré <i>el gos</i> . Convidaré <i>la Laura</i> . Miraré <i>el monstre</i> . Maten <i>els mosquits</i>
14	CI amb la preposició <i>a</i> (o <i>per a</i>)	El CI, en canvi, ha de portar preposició <i>a</i> o bé <i>per a</i> (que de vegades es contreuen amb l'article). Malgrat que la llengua oral elideixi <i>a</i> , cal escriure <i>per a</i> davant dels CI	Portaré els llibres <i>al meu germà</i> . Deixaré pastís <i>per al Joan</i> i <i>per a la Míriam</i> . Miro els ulls <i>al monstre</i>
15	<i>hi ha</i> / <i>hi ha</i> / <i>n'hi ha</i>	<i>hi ha</i> equival a <i>hay</i> (cast.), <i>il y a</i> (fr.), <i>there is</i> (ang.) i és invariable <i>hi han</i> sempre porta el participi al darrere <i>n'hi ha</i> inclou un CD indeterminat que no s'esmenta Convé no deixar-se el pronom <i>hi</i> (* <i>havia</i> un motiu)	<i>hi ha</i> arbres <i>hi han</i> arribat aviat <i>n'hi ha</i> = <i>hi ha</i> arbres <i>hi havia</i> un motiu
16	la perífrasi d'obligació	<i>haver de</i> Són incorrectes construccions com * <i>hi ha que...</i> * <i>tinc que..</i>	<i>Hem d'estudiar</i>
17	Pronoms febles	Cal vigilar l'ús dels pronoms.	

		* <i>Lis</i> i * <i>s'ho</i> són calcs del castellà i són incorrectes	lis <i>els</i> diré que sí s'ho <i>li ho</i> / <i>els ho</i> diré després
18	<i>perquè</i> / <i>per què</i>	<i>per què</i> és una interrogació (directa o indirecta) <i>perquè</i> és una conjunció causal o final	<i>Per què</i> ho dius? No sé <i>per què</i> ho dius ho dic <i>perquè</i> vull, i <i>perquè</i> ho sàpigues
19	<i>sinó</i> / <i>si no</i>	En la combinació <i>si no</i> hi ha un adverb de negació (<i>no</i>) La forma <i>sinó</i> és adversativa	<i>si no</i> véns... (<i>si</i> véns, en canvi,...) no és blau, <i>sinó</i> vermell
20	el que/el qual	Quan <i>el que</i> (i <i>la que</i> , <i>els que</i> , <i>les que</i>) pot ser substituït per <i>el qual</i> (i <i>la qual</i> , <i>els quals</i> , <i>les quals</i>) és que és usat incorrectament i cal substituir-lo	formes correctes: <i>el que</i> dius m'agrada, prefereixo <i>el que</i> hi ha a l'aparador Vigila la forma incorrecta: la taula en la que <i>la qual</i> escric
21	<i>què</i> amb accent	<i>què</i> interrogatiu (ja sigui d'una interrogació directa o indirecta) <i>què</i> relatiu, quan va precedit de preposició. En aquest cas es pot substituir per <i>el qual</i> , <i>la qual</i> , <i>els quals</i> , <i>les quals</i>	(interrogació directa) <i>què</i> dius? (interrogació indirecta) no sé <i>què</i> dius (relatiu amb prep.) les eines amb <i>què</i> (o amb <i>les quals</i>) treballa
22	caiguda de preposició davant de la conjunció <i>que</i>	quan, després d'una preposició <i>a</i> , <i>amb</i> , <i>de</i> , <i>en</i> , comença una oració introduïda amb la conjunció <i>que</i> , la preposició ha de desaparèixer	s'ha acostumat a <i>que</i> el despertí estic segura de <i>que</i> plourà insisteix en <i>que</i> vinguis n'hi ha prou amb <i>que</i> m'escoltis
23	canvi de preposició davant d'una oració d'infinitiu	<i>en+ infinitiu</i> només té valor temporal davant d'una oració d'infinitiu només hi van les preposicions <i>a/de</i>	<i>en sortir de casa</i> = quan sortia de casa La feina consisteix <i>a</i> llegir els enunciats <i>Compta de</i> tenir el resultat dilluns
24	<i>degut a</i> no és una conjunció causal	Es pot fer servir un nexa causal: <i>per</i> , <i>a causa de</i> , <i>perquè</i> , <i>ja que</i> , <i>per culpa de...</i>	no hem sortit degut a <i>a causa de</i> la pluja
25	Para atenció a algunes confusions	<i>em</i> / <i>hem</i> : <i>em</i> és un pronom / <i>hem</i> és el verb haver <i>alhora</i> / <i>a l'hora</i> : <i>alhora</i> és un adverb / <i>a l'hora</i> és un sintagma preposicional <i>aleshores</i> / <i>a les hores</i> : <i>aleshores</i> és un adverb / <i>a les hores</i> és un sintagma preposicional <i>gairebé</i> / <i>gaire bé</i> : <i>gairebé</i> = <i>quasi</i> / <i>gaire bé</i> ($\neq$ <i>gaire malament</i>) <i>quan</i> / <i>quant</i> : <i>quan</i> fa referència a temps / <i>quant</i> a quantitat <i>tan</i> / <i>tant</i> : <i>tan</i> va davant d'un adjectiu o d'un adverb <i>tant</i> (equivalent al cast. <i>tanto</i>) acompanya un verb o va davant d'un nom	<i>em</i> pentino / <i>hem</i> pentinat els nens reia i plorava <i>alhora</i> / vindrà <i>a l'hora</i> de sopar <i>aleshores</i> va callar / <i>a les hores</i> de sopar... <i>gairebé</i> no m'hi fixo i per això no em surt <i>gaire bé</i> <i>quan</i> vindràs / <i>quant</i> val? va <i>tan</i> de pressa, és <i>tan</i> ràpid! m'agrada <i>tant</i> que hi hagi <i>tants</i> arbres! és <i>tan</i> sorollós, fa <i>tant</i> (<i>de</i>) soroll...

